

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 9. Vtrum Confessarius teneatur monere pœnitentem, quando videt illum versari in ignorantia iuris vel facti? v.g. si aduertat & sciat illum contraxisse matrimoniu[m] in gradu prohibitio, sed bona ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

se Fratribus confessum. Itaque nihil est cur hic Pa- rochi sint valdè anxij. Aliæ sunt obiectiones, sed minoris momenti.

D V B I V M VII.

An is, qui habet potestatem eligendi Confes- sorem, possit eligere quemvis?

48 Elige ap- Probatum.

R Espondeo: Ante Concilium Trid. poterat eligi quivis idoneus: Quia non erat necessa- ria approbatio Episcopi. Post Concilium nemo potest eligi, nisi approbatus ab Ordinario; vt patet sess. 23. cap. 15. Excipiuntur tamen Religiosi, qui possunt eligere etiam non approbatus; vt su- præ nu. 16. dictum est.

49 Quinam possint eli- gere sibi Confessorē

Petes: Quinam Iure, vel Consuetudine, vel Priuilegio possint sibi eligere Confessorem?

1. Episcopi & Prælati.

R Espondeo Primò: Episcopi, & Prælati su- periores & inferiores Iure possunt sibi Cōfessores deligere: vt patet ex Capitulo Ne pro dilatione, de Pœnitentijs & remissionibus. Tales sunt Gene- rales Ordinum, Prouinciales, Guardiani, Priores, Præpositi, qui nomine Prælatorum censentur, ed quòd habeant iurisdictionem fori exterioris in suos. Vide Sotum dist. 18. quæst. 4. art. 2. Con- fessor ab his electus potest eos absoluerè à qui- busuis casibus & censuris, à quibus ipsi suos sub- ditos, idque etiam extra Prouinciam; vt docet D. Antoninus 3. part. tit. 17. cap. 2. §. 2.

Non tamen Abbatisa.

Hoc tamen Priuilegio non gaudet Abbatisa, quia propriè non habet Prælaturam, cum careat clauè Iurisdictionis. Vide Siluestrum Confessor. 1. quæst. 8.

2. & 3. Ca- dinales, co- rumq; do- mestici.

Secundò: Possunt id omnes Cardinales ex cō- suetudine.

Tertiò: Familia Cardinalis potest ipsi confite- ri, vel alteri ab ipso constituto.

4. Sacerdo- res.

Quartò: Parochi, Canonici, & omnes simpli- ces sacerdotes ex consuetudine possunt eligere Confessorem. Neque hoc fuit reuocatum per Cō- cilium Tridentinum, quia Concilium tantum statuit, vt nemo eligatur, nisi approbatus.

5. Impera- tor, Rex &c.

Quintò: Imperator, Reges, & Reginae ferè semper habent Priuilegium. Familia ipsorum de- bent confiteri Parochis, vel habentibus iurisdic- tionem ex commissione.

6. Vaga- bundi, Pe- regrini, Viatores.

Sextò: Vagabundi (id est, qui nullam certam habent sedem) Peregrini, & Viatores possunt quouis loco confiteri, vbi deprehensi fuerint. De Vagabundis est communis sententia; quia nullum certum habent Parochum. De Peregrinis & Via- toribus docet Caietanus verbo Absolutio, & Sotus loco citato. Ratio est; quia Eugenius IV. viua vocis Oraculo dicitur declarasse hos censendos esse tanquam incolas loci, vbi deprehensi fuerint, vt refert Caietanus. Vnde sequitur posse eos, per- inde atque incolas, absolui etiam à casibus & cen- suris in suà diocesi referuatis, modò ibi referuati non sint; quia non est habenda ratio diocesis vn- de veniunt, sed vbi existunt dum volunt confite- ri; idque non solum tempore Paschatis, sed etiam quouis alio tempore; modò nihil fiat in fraudem; vt consuetudo declarat. Sed Studiosi, & alij, qui ad tempus habitant in aliquo loco, subiiciuntur Parochis locorum.

Studioli.

D V B I V M VIII.

Quanta requiratur scientia in Confessario?

R Espondeo: Vt sit Perfectus, debet esse Theo- logus & Canonista, & nosse decreta Syno- dalia ad confessionem aliquo modo pertinentia.

50 Vt sit Per- fectus.

Vt autem sit Sufficiens, debet Primò, scire di- stinguere quæ peccata sint mortifera, quæ venia- lia, etsi in particulari id nõ semper possit iudicare; v. g. primos motus non esse peccatum mortale, nec etiam omnem negligentiam in illis depellendis. Non solum externum opus esse peccatum, sed etiam internum consensum. Nõ omne furtum esse mortale, nec omnem superbiam &c. Secundo, nosse circumstantias peccatorum mutantes speciem. Tertio, debet aliquid scire de restitutione bono- rum & famæ. Quarto, excommunicationes visita- tiores. Quintò, casus referuatis, & reiterandæ con- fessionis. Sextò, visitatores contractus. Septimo, debet nosse modum interrogandi penitentem. Octauò, debet scire quædam particularia pertinen- tia ad singulos status.

51 Vt sit Suffi- cients.

Nota autem Primò, debere hæc scire non perfectè, sed mediocriter, ita vt sciat dubitare. Secundo, excusari ignorantiam Confessarij, quã- do in articulo mortis non est alius. Item in con- fessione venialium. Denique quando penitens est doctus, & bonæ conscientia. De quo vide Na- uarrum cap. 4. num. 8.

D V B I V M IX.

Vtrum Confessarius teneatur monere peniten- tem, quando videt illum versari in igno- rantia iuris vel facti? V. g. Si aduertat & sciat illum contraxisse matrimonium in gradu probi- bito, sed bona fide. Item retinere bona fide alienum.

A Adrianus quæst. 5. De Confessione dub. 7. exi- stimat, quando ignorantia est Iuris diuini, siue sit vincibilis, siue inuincibilis, debere eum moneri: quando autem ignorantia est Iuris hu- mani, si quidem sit vincibilis, debere moneri; si autem inuincibilis, non debere. Probat ex cap. 20. Actor. v. 26. Mundus ego sum, ait Paulus, à sanguine omnium; nõ enim subterfugi, quo minus annun- tiarem vobis omne consilium Dei: & ex Ambrosio serm. 84. Malo vos contumacia causas reddere, quam me negligentia. Verum

51 Opinio- Adriano.

Dico Primò cum Dominico Soto dist. 18. q. 2. art. 4. & Ioanne Medina codice de Confessione q. 19: Quando ignorantia est crassa, siue contra Ius humanum, siue contra Ius diuinum, Confes- sarius teneatur penitentem monere. Ratio est, quia ille in illà ignorantia constitutus peccat quoties- cumque ex illà operatur: nam ignorantia crassa non excusat.

52 Crassa ig- norantem instruat Cō- fessor.

Dico Secundo: Si penitens ostendit se dubi- tare, vel habere scrupulum, vel etiam roget Con- fessarium, teneatur illum Confessarius circa hoc instruere: nam in tali casu tacere, est interpretatiuè consentire; cum ex officio teneatur.

53 Similiter dubituro vel rogamem.

Dico Tertio: Quando ignorantia est inuinci- bilis, id est, inculcata: & Sacerdos sperat se in- fruendo profuturum, nec est metus notabilis in- commodi, teneatur illi instruere. Probat: Quia Confessarius ex officio est doctor, consultor, &

Item incul- pabiliter ignorantem si spes pro- & is dicit.

medicus

medicus poenitentis: ergo tenetur illum instruere, optima consulere, & omnino curare.

Aduerte tamen, si commodum, quod speratur, non est magni momenti, probabile est Confessionem non teneri monere: vt, si aduertat poenitentem post diligens examen oblitum alicuius peccati, vel ex ignorantia inculcata commississe aliquid contra legem diuinam vel humanam, neque est timendum rursus idem commissurum. Ita Medina codice de Poenitentia quaest. 19.

Vnde sequitur Confessorem non teneri interrogare poenitentem quando videt illum satis diligenter se excussisse, quamuis forte aliqua alia esset eliciturus.

Dico Quarto: Si putat non profuturam suam monitionem, vel secururam graue incommodum, & poenitens laborat ignorantia inculcata, siue ea sit Iuris siue facti, & siue Iuris diuini siue humani, non debet monere. Ratio est: quia illa monitio esset inutilis, imò perniciosa, vnde nec in correptione fraterna simili casu est adhibenda.

Ad argumenta Adriani: Respondeo, Illa loca intelligi de Concionatoribus qui non debent celare veritatem propter aliquos, qui offenduntur: nam loquuntur communitati, in qua semper sunt aliqui quibus proderunt.

DVBIVM X.

Ad quid tenetur Sacerdos, quando ex ignorantia, vel negligentia commisit aliquem errorem in audienda confessione?

Respondeo & Dico Primò: Si dixit poenitentem, non esse restituendum, cum tamen esset: vel contra, esse restituendum, cum non esset; tenetur postea monere poenitentem erroris: vel si non potest, tenetur de damno, si tamen culpa lata intercessit. Ratio est, quia est causa damni.

Aduerte tamen: Non teneri de damno, si culpa fuit leuis. Ratio est, quia confessio & absolutio solum sunt in commodum poenitentis: ergo Sacerdos non tenetur de culpa leui vel leuissima à se commissa circa poenitentem.

Nec obstat, quòd aliquod stipendium accipiat: quia ratione huius, non tenetur maiorem curam adhibere: nam etiam si non acciperet, teneretur tamen ex officio seu ex iustitia.

Notandum tamen; Si solum omisit monere

poenitentem de restitutione, non teneri restituere parti. Ratio est; quia Sacerdos non habet obligationem ex officio vel iustitia, nisi ad ipsum poenitentem; non autem ad creditorem poenitentis.

Dico Secundo: Si non absoluit à censuris, vel non valide ab ipsidem absoluit defectu potestatis, potest, & debet eum postea absolueri, quamuis absentem, impetrata potestate, si eam non habebat. Probatur, Posse: quia non requiritur praesentia, aut bona dispositio, aut intentio poenitentis, vt absoluator à censuris. Quòd autem debeat, Probatur: tum quia tenetur ex officio illum plene absolueri; tum quia haec absolutio est poenitenti valde expediens, & multorum iudicio necessaria, vt fiat particeps suffragiorum Ecclesiae, imò vt sit capax absolutionis à peccatis (quamuis contrarium verius sit): ergo, cum facere possit, tenetur. Idem dico, si ille poenitens erat Sacerdos illegitimus irregularitate, suspensione, vel interdicto.

Dico Tertio: Si poenitentem non absoluit à peccatis, vel non valide defectu iurisdictionis, vel, non potuit à casibus reseruatis, si quidem praesentem habere, & sine notabili incommodo monere possit, tenetur monere. Ratio est, quia ex quo poenitens illi est confessus, Sacerdos ex officio tenetur curare, vt legitime absoluator. Hic tamen Aduerte, Sacerdotem non posse agere cum poenitente de ijs quae ad praeteritam confessionem pertinent, nisi prius petita venia poenitentis.

DVBIVM XI.

Quid faciet Confessor, quando poenitens est contrariae opinionis? v.g. Poenitens putat contractum aliquem esse licitum, Confessorius vero illicitum?

Respondeo: Si opinio poenitentis est probabilis, etsi Confessoris sententia sit probabilior, tenetur nihilominus eum absolueri, si eius confessionem audiuit, nec potest in suam sententiam pertrahere. Ratio est; quia poenitens non peccat sequendo opinionem probabilem, ac proinde non potest ei negari absolutio. Secus est, si nullo modo sit probabilis. Vide quae diximus 1. 2. quaest. 19. art. 6. dub. 7. num. 51. & praecedentibus, vbi agitur, vtrum in operando possimus sequi opinionem probabilem, omisa ea, quam iudicamus probabiliorum.

QVÆSTIO IX.

De Qualitate Confessionis.

ARTICVLVS I.

Vtrum Confessio possit esse informis?

Notandum est Primò: Confessionem informem hic vocari verum Sacramentum Poenitentiae, quod tamen non confert gratiam ob aliquod impedimentum: sicut Baptismus informis est verum Sacramentum non conferens gratiam ob indispositionem suscipientis: de quo multa diximus supra quaest. 69. art. 9. & 10.

Notandum Secundo: numquam posse peti, aut dari absolutionem à peccatis, quando constat dispositionem poenitentis esse insufficientem ad consequendam gratiam per Sacramentum: hoc enim esset sacrilegium contra sanctitatem, & expressam significationem Sacramenti. His positis:

Prior sententia est, nullam dari confessionem informem. Ita Ioannes Maior dist. 17. quaest. 3. & 9. Gabriel ibidem quaest. 1. artic. 3. Adrianus quaest. 5. de Confessione dubio 5. Ioannes Medina quaest. 20.

Xxx

Verum

Nisi profectus sic exiguus.

Et poenitens se recuset excusari.

Inculpatè ignorantè, Confessor ne monear, si meruar graue incommodum.

Respondetur argumentis Adriani.

Si male mouit, vel non mouit circa restitutionem, quid faciet Confessor.

55 Quid, si male absoluit circa censuras.

56 Quid, si non absoluit, vel non valide absoluit à peccatis?

57

Quid sit Confessio informis.

Quidam negant eam dari.